

Muzejní akademie II.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

Muzejní akademie II.	1
1 Vzdělávací program a jeho pojetí.....	3
1.1 Základní údaje	3
1.2 Anotace programu.....	5
1.3 Cíl programu	5
1.4 Klíčové kompetence a konkrétní způsob jejich rozvoje v programu.....	5
1.5 Forma	6
1.6 Hodinová dotace	7
1.7 Předpokládaný počet účastníků a upřesnění cílové skupiny.....	7
1.8 Metody a způsoby realizace	7
1.9 Obsah – přehled tematických bloků a podrobný přehled témat programu a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace	8
1.10 Materiální a technické zabezpečení.....	9
1.11 Plánované místo konání	9
Učebna s připojením k internetu a s interaktivní tabulí nebo dataprojektorem, plátnem a PC, projektový den ve stálých expozicích v muzeu.	9
1.12 Způsob vyhodnocení realizace programu v období po ukončení projektu.....	9
1.13 Kalkulace předpokládaných nákladů na realizaci programu po ukončení projektu	10
1.14 Odkazy, na kterých je program zveřejněn k volnému využití.....	11
2 Podrobně rozpracovaný obsah programu.....	12
2.1 Tematický blok č. 1 Pravěk pro 6. ročníky – 8 hodin	12
2.2 Tematický blok č. 2 Středověk pro 7. ročníky – 8 hodin.....	12
3 Metodická část	14
3.1 Metodický blok č. 1 Pravěk pro 6. ročníky	16
Přílohy:	16
Přílohy:	20
3.2 Tematický blok č. 2 Středověk pro 7. ročníky – 8 hodin.....	23
Přílohy:	23
4 Příloha č. 1 – Soubor materiálů pro realizaci programu.....	28
5 Příloha č. 2 – Soubor metodických materiálů	29
6 Příloha č. 3 – Závěrečná zpráva o ověření programu v praxi	29

1 Vzdělávací program a jeho pojetí

Program je koncipován pro žáky 6. - 7. ročníků ZŠ a koresponduje s předměty Dějepis a s vzdělávací oblastí Člověk a společnost.

Předpoklad je 30 účastníků/program.

Časová dotace jednotlivých programů je 16 vyučovacích hodin ve škole a v muzeu.

Cílem programu **Muzejní akademie II.** je nabídnout žákům jedinečnou možnost propojit teoretické poznatky o archeologických kulturách a nemovitých památkách s konkrétními artefakty, naučit žáky využívat sbírky muzeí jako informační zdroje pro pochopení minulosti a nabídnout možnost autentického zážitku v muzejním prostředí.

Témata:

1. Pravěk pro 6. ročníky
2. Středověk pro 7. ročníky

Přehled rozvíjených klíčových kompetencí:

- Kompetence k učení
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanská
- Schopnost práce s digitálními technologiemi
- Schopnost učit se
- Sociální a občanské schopnosti
- Komunikace v mateřském jazyce
- Kulturní povědomí a vyjádření

1.1 Základní údaje

Výzva	Budování kapacit pro rozvoj škol II
Název a reg. číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008214
Název programu	Společně do muzea
Název vzdělávací instituce	Západočeská univerzita v Plzni
Adresa vzdělávací instituce a webová stránka	Univerzitní ul. 8/2732, 306 14 Plzeň www.zcu.cz

Kontaktní osoba	Bc. Tomáš Pruner
Datum vzniku finální verze programu	14. 10. 2019
Číslo povinně volitelné aktivity výzvy	Aktivita č. 4 Propojování formálního a neformálního vzdělávání - rozvoj klíčových kompetencí
Forma programu	prezenční
Cílová skupina	Žáci 6. a 7. ročníků 2. stupně ZŠ včetně odpovídajících ročníků víceletých gymnázií
Délka programu	16 vyučovacích hodin
Zaměření programu (tematická oblast, obor apod.)	Poznávání tradic a kultur a uchování si vztahu k vlastní identitě, kultuře, tradicím a jazyku a podpora zájmu dětí a mládeže o specifika vlastního regionu, včetně tradic a zvyků většinové společnosti i sociálních, etnických a kulturních menšin, podpora vzdělávacích projektů zaměřených na poznávání historie, tradic a kultury.
Tvůrci programu	Mgr. Denisa Brejchová,
Odborný garant programu	Mgr. et Mgr. Marie FRITZOVÁ, Ph.D.
Odborní posuzovatelé	
Specifický program pro žáky se SVP (ano x ne)	ne

1.2 Anotace programu

Program zážitkovou formou seznamuje žáky s období pravěku a středověku.

Žáci 6. ročníků pracují v tematickém bloku Pravěk pro 6. třídu s interaktivní časovou osou k tématu pravěkých dějin, s pojmy a ikonografickými vyobrazeními a s replikami pravěkých artefaktů, a v rámci projektového dne pracují s reálnými předměty z období pravěku, věnují se explikační činnosti na replikách pravěkých drtidel apod.

Žáci 7. ročníků v tematickém bloku č. 2 Středověk pro 7. třídu pracují s animovanými filmy a s interaktivní animovanou knihou vážící se k regionálním dějinám v období středověku, jejichž prostřednictvím je nenásilnou a hravou formou zasadí do historických reálií. Během projektového dne pracují ve stálé expozici Historie s replikami artefaktů i s reálnými předměty z období středověku.

Na závěr žáci vždy prezentují získané znalosti a dovednosti.

Žáci v programu pracují s replikami historických artefaktů i s reálnými předměty, učí se využívat informační potenciál expozice (vyhledávání údajů na informačních panelech, na interaktivních dotykových obrazovkách a infopointech), spolupracují ve skupinách. Program klade důraz na principy místně ukotveného učení - prozkoumávání stálých expozic v hlavní budově Západočeského muzeu v Plzni.

Návaznost na RVP: Dějepis (ŠVP 7.2. Dějepis) a oblast Člověk a společnost.

1.3 Cíl programu

Tematický blok č. 1 Pravěk pro 6. ročníky – žák vyhledává a analyzuje informace, prostřednictvím interaktivní časové osy, tabulek s pojmy a ikonografickými vyobrazeními a replik vytváří ilustrovanou mapu dějin. Spolupracuje ve skupinách. Na konci žák stručně shrne získané informace a vybere z nich ty, které mu připadají nejdůležitější. Nástroj hodnocení: ústní „vyzkoušení“ žáka.

Tematický blok č. 2 Středověk pro 7. ročníky - žák analyzuje informace prostřednictvím didaktické pomůcky (obrazového materiálu a pojmů), spolupracuje ve skupinách. Na konci žák stručně shrne získané informace a vybere z nich ty, které mu připadají nejdůležitější. Nástroj hodnocení: ústní „vyzkoušení“ žáka.

1.4 Klíčové kompetence a konkrétní způsob jejich rozvoje v programu

Kompetence k učení (schopnost učit se) – Žák v obou tematických blocích získává nové informace pomocí vyprávění, výkladu, rozvoje představitosti. V obou tematických blocích žáci pracují s časovou osou a interaktivním obrazovým materiálem a také zasazují regionální dějiny do národních a světových souvislostí. V tomto ohledu je program unikátní, protože historický přesah je vědomě rozvíjen napříč jednotlivými tématy.

Kompetence sociální a personální – Žák je veden k tomu, aby během výuky i projektových dní mohl vyjádřit svůj názor jak k informacím, které získává, tak k metodám výuky – pomocí dotazníku. Žák porovnává středověký hodnotový systém s moderním uvažováním a je učen kritickému pohledu na jednotlivé zdroje informací. Porovnává pravěké a středověké artefakty a hledá kulturní význam jednotlivých památek pro současnost.

Schopnost práce s digitálními technologiemi – Žák pracuje s interaktivními animovanými filmy, dotykovými info-pointy v expozicích.

Sociální a občanské schopnosti – Žák je ve všech výukových blocích veden k budování vnitřního vztahu k místu, kde žije (město Plzeň a okolí), jednotlivé tematické bloky jsou zaměřeny na regionální dějiny, během projektových dnů se žák též seznamuje s regionálními památkami, osobnostmi a událostmi.

Komunikace v mateřském jazyce – tuto kompetenci průběžně rozvíjíme ve všech tematických blocích.

Tematický blok č. 1 – Žák diskutuje o historickém významu plzeňského regionu v období pravěku a o významů regionálních památek.

Tematický blok č. 2 – Žák diskutuje o historickém významu města Plzně (především význam ve středověku) a o významů regionálních osobností a památek.

Kulturní povědomí a vyjádření – tuto kompetenci průběžně rozvíjíme ve všech tematických blocích.

Tematický blok č. 1 – Žák získá povědomí o historické vývoji okolí, kde žije (města Plzeň) a zároveň zasazuje regionální historii do kontextu národních i světových dějin od pravěku do středověku. Žák pomocí časové osy vyjadřuje vztahy mezi regionální, národní i světovou historií, jednotlivá období dokáže stručně definovat a časově zařadit.

Tematický blok č. 2 – Žák získá povědomí o historickém vývoji okolí, kde žije (města Plzeň) – zná historická fakta o vzniku Hradu Plzeň a města Plzeň a získá historické povědomí o období středověku od počátků přemyslovského státu přes významné mezníky středověké historie až po dobu zámořských objevů.

1.5 Forma

Prezenční (frontální forma pro úvodní část výuky, frontálně individuální a skupinová při práci s interaktivními animacemi)

1.6 Hodinová dotace

16 vyučovacích hodin

	Tematický blok	Téma	Časová dotace
1.	Pravěk pro 6. ročníky	1. Kámen-bronz-železo	90 min.
		2. Keltové – Germáni - Slované	90 min.
		3. Projektový den Vítejte v muzeu!	180 min.
2.	Středověk pro 7. ročníky	1. Počátky Plzně	90 min.
		2. Od Přemyslovců k zámořským objevům	90 min.
		3. Projektový den Vítejte v muzeu!	180 min.

1.6 Hodinová dotace

16 hod. (2 x 4 hod. ve škole v 1. pololetí, 2 x 4 hod. projektový den v muzeu)

1.7 Předpokládaný počet účastníků a upřesnění cílové skupiny

Žáci 6. a 7. ročník ZŠ, max. počet žáků - 1 třída (přibližně 30 žáků)

1.8 Metody a způsoby realizace

Metody (podle fáze výuky):

Pro 6. ročník

Motivační úvod – interaktivní rozhovor (metody slovní), skupinová a kooperativní

Práce s obrazem (metoda názorně-demonstrační) - interaktivní časová osa a ilustrace

Diskuse (metody aktivizující)

Metody slovní (monologické metody, dialogické metody a práce s textovým materiálem), vyprávění

Vyprávění (současně s animovanou knihou)

Výklad (současně s animovanou knihou)

Metody názorně-demonstrační (práce s obrazem, práce s časovou osou) - demonstrace obrazů statických

Metody pro afektivní (hodnotový) rozvoj žáka – budování kladného vztahu k regionu, k jeho historii a materiální i kulturním statkům.

Spolupráce a kooperace – Žáci ve dvojicích tvoří časovou osu, žáci společně hodnotí správnost časové osy – vzájemná korekce.

Závěrečné shrnutí s opakováním, fixace

Pro 7. ročník

Motivační úvod – práce s textem, komentované čtení (metody slovní), skupinová a kooperativní

Práce s obrazem (metoda názorově-demonstrační) - interaktivní animace

Práce s objekty (metoda názorově-demonstrační) – repliky artefaktů

Vyprávění (současně s interaktivními ilustracemi)

Metody pro afektivní (hodnotový) rozvoj žáka – budování kladného vztahu k regionu, k jeho historii a materiální i kulturním statkům.

Kritické myšlení – Žák je formou otázek a interaktivní animace veden ke kritickému posouzení předkládaných informací (legenda x historická skutečnost).

Výklad (současně s ilustrovanou knihou)

Diskuse (metody aktivizující)

Závěrečné shrnutí s opakováním, fixace

Způsoby realizace: výuka ve škole, projektový den v muzeu

1.9 Obsah – přehled tematických bloků a podrobný přehled témat programu a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace

1.9.1. Tematický blok č. 1 Pravěk pro 6. ročníky – 4 hodiny

Žáci 6. ročníku se během programu vedeného edukátorem seznámí s pravěkými dějinami od paleolitu k příchodu Slovanů na naše území. Důraz je kladen na způsob života našich předků, na jejich materiální i kulturní a duchovní zázemí, charakterizuje jednotlivé archeologické kultury a zasazuje národní historii do souvislostí se světovými dějinami. V programu budou využity různé didaktické pomůcky, jako je interaktivní časová osa, repliky pravěkých artefaktů a digitální technologie (aplikace v tabletu). První čtyři hodiny probíhají ve škole, 4 hodinový projektový den je realizován v muzeu.

Téma č. 1 Kámen-bronz-železo – 2 vyučovací hodiny

V tomto tématu se žáci dozvědí fakta o pravěku od paleolitu po dobu železnou s důrazem na regionální specifika.

Téma č. 2 Keltové – Germáni - Slované – 2 vyučovací hodiny

V tomto tématu se žáci dozvědí o osídlení české kotliny různými etniky a o jejich vlivu na kulturní a společenský vývoj na přelomu pravěku a raného středověku.

Téma č. 3 Projektový den Vítejte v muzeu! – 2 vyučovací hodiny

Tato část vychází ze zásad objektového učení. Žáci si v autentickém prostředí muzejní expozice ověří nabyté vědomosti, pokusí se pod vedením lektora zjistit možnosti interpretace originálních artefaktů a jejich potenciálu v poznávání minulosti.

Tematický blok č. 2 Středověk pro 7. ročníky – 4 hodiny

Žáci 7. ročníku se pomocí interaktivní animace a moderované diskuse vedené lektorem seznámí se středověkou historií od počátků přemyslovského státu přes významné mezníky středověké historie až po dobu zámořských objevů. Součástí programu je práce s ilustracemi a textem. První čtyři hodiny probíhají ve škole, 4 hodinový projektový den je realizován v muzeu.

Téma č. 1 Počátky Plzně – 4 hodiny

V tomto tématu se žáci dozvědí o historii hradu Plzeň, seznámí se s historií hradiště od období prvohor až do konce 13. století a o kolonizaci, vzniku a vývoji středověkého města od 13. století do konce středověku.

Téma č. 2 Od Přemyslovců k zámořským objevům – 4 hodiny

V tomto tématu se žáci seznámí s životem středověkého člověka, o způsobu jeho myšlení a o vlivu přírodního prostředí na vývoj společnosti.

Téma č. 3 Vítejte v muzeu! - projektový den – 4 hodiny

Projektový den v muzeu vychází ze zásad objektového učení. Žáci si v autentickém prostředí muzejní expozice ověří nabyté vědomosti, pokusí se pod vedením lektora zjistit možnosti interpretace originálních artefaktů a jejich potenciálu v poznávání minulosti. V muzeu je připravena též akviziční činnost – zkušební replik historických kostýmů, šperků a zbraní.

1.10 Materiální a technické zabezpečení

Liší se dle ročníků:

- Pro 6. ročníky: Projektor a plátno nebo interaktivní tabule, PC, ikonická vyobrazení objektů z doby pravěku, cedulky s názvy historických období, repliky pravěkých artefaktů, časová osa a textové podklady
- Pro 7. ročníky: animace Příběhy z dějin Staré Plzně jako doprovodná didaktická pomůcka pro storytelling, prezentace, texty k prezentaci a k úkolu „Založ město“, obrazové podklady, lepidla, nůžky, čtvrtky formát A3, muzejní kufr s artefakty (repliky: dámské kožené boty, meč, svatováclavská přilba, křesadlo, kruhový bojový štít, Pražský groš)

1.11 Plánované místo konání

Učebna s připojením k internetu a s interaktivní tabulí nebo dataprojektorem, plátnem a PC, projektový den ve stálých expozicích v muzeu.

1.12 Způsob vyhodnocení realizace programu v období po ukončení projektu

Doporučený počet žáků je 20 – 25 žáků. V návrhu hodin je velké množství informací, doporučujeme proto buď zvýšit časovou dotaci (např. jeden program realizovat ne ve dvou, ale ve třech nebo čtyřech vyučovacích hodinách) nebo vybrat pouze ty části, které pro danou skupinu žáků budou dle názoru pedagoga ty nejzajímavější.

1.13 Kalkulace předpokládaných nákladů na realizaci programu po ukončení projektu

Počet realizátorů/lektorů: 1

Položka		Předpokládané náklady
Celkové náklady na realizátory/lektory		6 496 Kč
z toho	<i>Hodinová odměna pro 1 realizátora/ lektora včetně odvodů</i>	406 Kč
	<i>Ubytování realizátorů/lektorů</i>	0
	<i>Stravování a doprava realizátorů/lektorů</i>	0
Náklady na zajištění prostor		3 000 Kč
Ubytování, stravování a doprava účastníků		4 000 Kč
z toho	<i>Doprava účastníků</i>	4 000 Kč
	<i>Stravování a ubytování účastníků</i>	0
Náklady na učební texty		500 Kč
z toho	<i>Příprava, překlad, autorská práva apod.</i>	0
	<i>Rozmnožení textů – počet stran:</i>	500 Kč
Režijní náklady		6 300 Kč
z toho	<i>Stravné a doprava organizátorů</i>	0
	<i>Ubytování organizátorů</i>	0
	<i>Poštovné, telefony</i>	300 Kč
	<i>Doprava a pronájem techniky</i>	2 000 Kč
	<i>Propagace</i>	0
	<i>Ostatní náklady</i>	2 000 Kč
	<i>Odměna organizátorům</i>	2 000 Kč
Náklady celkem		20 296 Kč
Poplatek za 1 účastníka		1 000 Kč

1.14 Odkazy, na kterých je program zveřejněn k volnému využití

Program a jeho přílohy jsou zveřejněny pod licencí Creative Commons CC-BY-SA 4.0 na stránkách:

<https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-2/>

<https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-2-materialy-pro-6-tridu/>

<https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-2-materialy-pro-7-tridu/>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

2 Podrobně rozpracovaný obsah programu

2.1 Tematický blok č. 1 Pravěk pro 6. ročníky – 8 hodin

2.1.1 Téma č. 1 Kámen – bronz – železo – 2 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Cílem je seznámit žáky prostřednictvím interaktivní animace a moderované diskuse s dějinami jako časovým sledem událostí a ukotvit jejich orientaci v čase. Důraz je kladen na pochopení vztahů mezi kulturně historickými ději a jevy, program zasazuje národní historii do souvislostí s důležitými a všeobecně známými světovými dějinami a upozorňuje na hlavní reálie včetně regionálních specifik. Program obsáhne období od pravěku do středověku.¹

Žákovský sešit pro 6. třídu: Téma 1 – Kámen – bronz – železo

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_1.pdf

2.1.2 Téma č. 2 Keltové – Germáni – Slované - 2 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Cílem je seznámit žáky prostřednictvím moderované diskuse a práce s textem a obrazovým materiálem s etniky, která obývala území naší země. Důraz je kladen na pochopení vztahů mezi kulturně historickými ději a jevy, program zasazuje regionální a národní historii do souvislostí s důležitými a všeobecně známými světovými dějinami. Program obsáhne období od doby železné do raného středověku.

Žákovský sešit pro 6. třídu: Téma 1 – Germáni – Slované

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_2.pdf

2.1.3 Téma č. 3 Projektový den Vítejte v muzeu! – 2 hodiny

Forma a bližší popis realizace

Projektový den se odehrává v hlavní budově Západočeského muzea v Plzni. Cílem projektového dne je, aby si žáci v autentickém prostředí muzejní expozice ověřili nabyté vědomosti, pokusili se pod vedením edukátora zjistit možnosti interpretace originálních artefaktů a jejich potenciálu v poznávání minulosti. Program vychází ze zásad objektového učení.

2.2 Tematický blok č. 2 Středověk pro 7. ročníky – 8 hodin

2.2.1 Téma č. 1 Počátky Plzně – 2 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Cílem je přiblížit žákům období středověku s důrazem na regionální historii. Žáci jsou prostřednictvím interaktivní animace v kombinaci s metodou vyprávění (storytellingu) seznámeni s obdobím 10. -13.

¹ Pozn. Světové dějiny nejsou součástí osnov pro 6. ročník, program má ale žákům přinést i nové informace, které do RVP/ŠVP zařazeny nejsou. Tyto pojmy jsou v popisu programu označeny a je na rozhodnutí pedagoga, zda je s ohledem na úroveň znalostí třídy zařadí či nikoliv.

století, konkrétně s přemyslovským hradištěm Plzeň. Druhá polovina hodiny je věnována práci s muzejním kufrem, ve kterém jsou umístěny repliky některých artefaktů se vztahem ke středověku. Repliky se mohou lišit s ohledem na možnosti spolupracujících muzeí a příslušný region.

Žákovský sešit pro 7. třídu: Téma 1 – Počátky Plzně

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_zakovsky_list_TB_2_tema_1.pdf

2.2.2 Téma č. 2 Od Přemyslovců k zámořským objevům – 2 hodiny

Forma a bližší popis realizace

Cílem je přiblížit žákům všední život člověka středověku s důrazem na regionální historii. Žáci jsou prostřednictvím interaktivní prezentace v kombinaci s interaktivním dialogem seznámeni s životem středověkého člověka, se způsobem jeho stravování, oblékání, bydlení, myšlení a s vlivem přírodního prostředí na vývoj společnosti.

Žákovský sešit pro 7. třídu: Téma 2 – Od Přemyslovců k zámořským objevům

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_zakovsky_list_TB_2_tema_2.pdf

2.2.3 Téma č. 3 Vítejte v muzeu! - projektový den – 4 hodiny

Forma a bližší popis realizace

Projektový den v muzeu vychází ze zásad objektového učení. Žáci si v autentickém prostředí muzejní expozice ověří nabyté vědomosti, pokusí se pod vedením lektora zjistit možnosti interpretace originálních artefaktů a jejich potenciálu v poznávání minulosti. V muzeu je připravena též akviziční činnost – zkoušení replik historických kostýmů, šperků a zbraní.

3 Metodická část

Během programu budou rozvíjeny tyto základní kompetence:

Kompetence k učení (schopnost učit se) – Žák ve všech tematických blocích získává nové informace pomocí vyprávění, výkladu, rozvoje představitivosti. Ve všech tematických blocích žáci pracují s časovou osou a také zasazují regionální dějiny do národních a světových souvislostí, v tomto je program doopravdy unikátní.

Kompetence sociální a personální – Žák je veden k tomu, aby během výuky i projektových dní mohl vyjádřit svůj názor jak k informacím, které získává, tak k metodám výuky – pomocí dotazníku. Žák často pracuje ve skupině a rozvíjí tak sociální i personální kompetence v diskusi a kooperaci s ostatními.

Schopnost práce s digitálními technologiemi – Žák pracuje s interaktivními animovanými filmy, dotykovými info-pointy v expozicích, žák vyhledává informace na internetu.

Sociální a občanské schopnosti – Žák je ve všech výukových blocích veden k budování vnitřního vztahu k místu, kde žije (město Plzeň a okolí), jednotlivé tematické bloky jsou zaměřeny na regionální dějiny, během projektových dnů se žák též seznamuje s regionálními památkami, osobnostmi a událostmi.

Komunikace v mateřském jazyce – tuto kompetenci průběžně rozvíjíme ve všech tematických blocích.

Kulturní povědomí a vyjádření – tuto kompetenci průběžně rozvíjíme ve všech tematických blocích.
Tematický blok č. 1 – Žák získá povědomí o historické vývoji okolí, kde žije (města Plzeň) – zná nejdůležitější Keltská i Slovanská naleziště.

Tematický blok č. 2 – Žák získá povědomí o historické vývoji okolí, kde žije (města Plzeň) zároveň zasazuje regionální historii do kontextu národního i světového od pravěku do středověku. Žák zná důležitost Přemyslovců pro rozvoj regionu. Žák je seznámen se založením měst Plzně a následným vývojem v regionu.

Kompetence kreativita – tuto kompetenci rozvíjíme především ve druhém tematickém bloku.

Tematický blok č. 2 – Žák rozvíjí svoji kreativitu během tvorby vlastního erbů a zakládání středověkého města. Žák chápe složitost daného procesu a uvědomí si důležitost některých základních faktů, které hráli roli při zakládání středověkých měst.

Muzejní akademie II. - Stručná metodika pro učitele

Hlavním cílem celého programu Muzejní akademie II. je pomocí kombinace neformálního a formálního vzdělávání zprostředkovat žákům nižšího druhého stupně (6.-7. ročníky) celkový dějinný přehled od pravěku až zámožské objevy. Cílem je provést žáky v úzké kooperaci školy a muzea všemi tématy školního vzdělávacího programu. Jedná se o propojení jak formálního a neformálního vzdělávání, ale také o propojení regionálních a národních dějin se snahou o zasazení do širšího dějinného světového rámce (především ve druhém tematickém bloku). Žáci také pomocí exkurze a

projektových dnů získávají nové zkušenosti přímo z prostředí muzea. Žáci propojí teoretické poznatky Keltech, Slovanech a Přemyslovcích s konkrétními artefakty, naučí se využívat sbírky muzeí jako informačního zdroje pro pochopení minulosti a prohloubí své znalosti v muzejním prostředí.

Dvě hlavní historická témata jsou zaměřena na:

Tematický blok č. 1 Pravěk pro 6. ročníky

Tematický blok č. 2 Středověk pro 7. ročníky

Jednotlivé tematické bloky na sebe volně navazují, je tedy lépe, když celý program (Muzejní akademie II.) postupně absolvují žáci v šesté a následně v sedmé třídě. Není to však nezbytnou podmínkou, pouze doporučením. Oba tematické bloky (1. a 2.) lze absolvovat i bez přechodí návaznosti, nicméně je důležité celý tematický blok absolvovat v jednom roce, tj. v prvním pololetí probíhá přípravná část ve škole, v druhém pololetí pak projektový den, který na přípravnou část z prvního pololetí navazuje. Nutná je tedy spolupráce školy s místním muzeem (kde proběhne projektový den) nebo významnou památkou, kde proběhne exkurze (ideální zajistit oboje).

Především při realizaci projektových dní v muzeu vycházíme z předpokladu, že základní společným cílem spolupráce mezi školou a muzeem je tvorba a prezentace interaktivních programů.² Dále je kladen velký důraz na aktivní práci žáků s informačními zdroji a pomocí především zážitkové formy propojovat formální a neformální oblast vzdělávání (v našem případě především školu, muzeum a univerzitu).

„Jeden z bodů dokumentu Státní kulturní politika na léta 2015-2020, který si klade za cíl posílit rozvoj kulturních dovedností a znalostí o kultuře a kulturním dědictví ve školách a mimoškolních zařízeních, nepřímo poukazuje na nutnost spolupráce kulturních institucí se školami.“³

Také samozřejmě RVP ZV v tematickém okruhu Lidé a čas klade důraz na navštěvování regionálních i specializovaných muzeí, která mají u žáků vyvolat zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. *„Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd...“⁴*

² Jůva, Vladimír. *Dětské muzeum: Edukační fenomén pro 21. století*. Brno: Paido. 2004, s. 178.

³ Horská, Petra. *Výukové cíle muzejní edukace*. Praha: UK PF. 2019, s. 12.

⁴ *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha. 2017, s. 43.

3.1 Metodický blok č. 1 Pravěk pro 6. ročníky

3.1.1 Téma č. 1 Kámen – bronz – železo – 2 vyučovací hodiny

Realizace se odehrává ve škole. Žáci i učitelé jsou seznámeni s celým projektem – jsou seznámeni především s cílem projektu, rozvojem klíčových kompetencí u žáků, časovou realizací projektu a se všemi partnery, kteří na projektu participují – Západočeské muzeum, Západočeská univerzita. Celý projekt vzniká v rámci Budování kapacit pro rozvoj škol II, MŠMT. Edukátor se představí a zjišťuje, jaké je povědomí (u žáků) o období pravěku obecně. Edukátor především zjišťuje, jaké povědomí žáci mají o důležitosti materiálů, které se v pravěku používaly. Dále edukátor zjišťuje, jaké mají žáci povědomí o archeologických nalezištích a objevech v daném regionu. Edukátor zjišťuje také orientaci žáků na časové ose.

Kognitivní výukový cíl: Žák správně řadí jednotlivé události na časovou osu. Žák si uvědomuje důležitost jednotlivých objevů a využívání určitých materiálů v pravěku pro civilizační rozvoj.

Afektivní výukový cíl: Žák získává povědomí o existenci regionálních archeologických nalezišť a získává k nim respekt. Žák si uvědomuje důležitost civilizačního pokroku, které souvisí s využíváním základní přírodních surovin v praxi. Žák získává respekt k objevům jako takovým a také k přírodě, která poskytuje všechny základní suroviny.

Přílohy:

Textové podklady Téma č. 1 Kámen – bronz – železo

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_priloha_TB_1_pravek_tema_1.pdf

Žákovský sešit pro 6. třídu Téma č. 1 Kámen – bronz – železo

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_1.pdf

Karty (názvy období a obrázky)

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_karty_pravek.pdf

Metody

Motivační úvod – interaktivní dialog edukátor/žáci, metoda skupinová a kooperativní

Metoda názorně-demonstrační – motivační video s komentářem

Metoda skupinová a kooperativní činnost

Práce s objekty (metoda názorově-demonstrační) – repliky artefaktů, originální artefakty v expozici

Diskuse (metody aktivizující)

Závěrečné shrnutí s opakováním – fixační metoda

Pomůcky

Projektor, muzejní kufr s artefakty, textilní nebo papírový pás v délce 3-4 m nebo pásmo (případně postačí rovněž jakákoliv rovná čára na zemi), cedulky s ikonickým vyobrazením objektů z doby pravěku a s názvy období.

Úvodní motivační část + dialogický pretest 15 min.	Začínáme společný projekt, kde se dozvíte o tom, jak lidé žili v minulosti zde v okolí našeho města Plzně. Některé věci si přímo vyzkoušíte či si je budete moci na vlastní oči prohlédnout, vzít do ruky. Nebudeme se totiž učit jen ve škole, ale také navštívíme muzeum (případně regionální památku). 1) Edukátor zjišťuje, co všechno si žáci vybaví při pojmu pravěk. A ptá se: Co všechno tě napadne, když se řekne pravěk. Edukátor dále zadává: Jak dlouho trval pravěk oproti ostatním historickým obdobím? Z jakých materiálů si lidé zhotovovali předměty denní potřeby? Jaké pravěké nástroje znáš? Jakým způsobem se dozvídáme o pravěkých událostech? 2) Edukátor zjišťuje, zda se žáci orientují na časové ose. Kam byste zařadili pojmy pravěk, středověk, doba kamenná, doba bronzová, doba železná? 2) Pojdme si tyto pojmy ještě jednou připomenout. Co se ti vybaví, když se řekne pravěk a středověk, dále pak doba kamenná, doba bronzová, doba železná, (ke každému pojmu si můžeš napsat tři první věci, které tě napadnou).

Práce s časovou osou I.
30 min.

Pojďme si nyní vytvořit podrobnější časovou osu. Žáci si vytvoří časovou osu z karet, které si vystříhnou z přílohy: Karty s názvy období a ikonickými vyobrazeními naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_karty_pravek.pdf

Edukátor zadává: Karty správně chronologicky seřad.

Edukátor poté na zem ve třídě umístí textilní pás (či metrové pásmo) + rozdává do dvojic nebo případně do skupinek také tyto karty s pojmy: pravěk, doba kamenná, doba bronzová, železná, římská (není součástí RVP), stěhování národů, středověk, novověk, moderní doba (není součástí RVP) a starověk.

Žáci mají za úkol na časovou osu umístit tyto jednotlivé pojmy. Poté probíhá společná korekce. Otázka: Jak dlouho trvaly jednotlivé doby – žáci jednotlivé úseky mají sami odhadnout + přiřadit na osu.

Výsledek

- pravěk vč. doby kamenné, bronzové, železné, římské (není součástí RVP pro I. stupeň) a stěhování národů: 4 mil. let – 6. stol. n. l.
- středověk: 6. -15. století
- novověk: 15. – 19. století
- moderní doba: od r. 1918
- vybrané zajímavosti světových dějin, zejména příklady ze starověku (některé nejsou součástí RVP)

- metoda expoziční, ideální dialogická forma se studenty.

Práce s časovou osou II. 30 min.	Po korekci následuje druhá fáze práce s časovou osou. Edukátor zadává: Vystřihni si další karty z přílohy, na kterých jsou vyobrazeny tyto pojmy: Oheň, pes, jeskynní kresby, mamut, Stonehenge (není součástí RVP), egyptské pyramidy (není součástí RVP), pivo, víno, včelařství, dlouhý neolitický dům, tkalcovský stav, meč, štít, keltské korále, Koloseum (není součástí RVP), Olympijské hry (není součástí RVP). Obrázky přiřaď správně do již sestavené časové osy. Příloha je dostupná zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_karty_pravek.pdf Žáci poté dostanou do dvojice stejné obrázky Úkolem je přiřadit je chronologicky správně do společné časové osy, tak si žák ověřuje, že jeho časová osa je správně sestavena. Celkem se jedná o 16 motivů z českých i světových dějin: oheň pes jeskynní kresby mamut Stonehenge (není součástí RVP) egyptské pyramidy (není součástí RVP) pivo víno včelařství dlouhý neolitický dům tkalcovský stav meč štít keltské korále Koloseum (není součástí RVP) Olympijské hry (není součástí RVP) Následuje skupinová korekce a výklad k jednotlivým pojům.
Závěr – opakování, fixace 15 min.	Fixace nových informací. Dokážete seřadit jednotlivá období? Co vás nejvíce zaujalo. Vyjmenujte tři základní informace, které pro vás dnes byly nové. Dokázali byste je časově zařadit? Znáte nějaké světové památky, o kterých jsme si dnes řekli? – Do jakého období byste je zařadili?

3.1.2 Téma č. 2 Keltové – Germáni – Slované – 2 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Cílem je seznámit žáky prostřednictvím moderované diskuse a práce s textem a obrazovým materiálem s etniky, která obývala území naší země. Důraz je kladen na pochopení vztahů mezi kulturně historickými ději a jevy, program zasazuje regionální a národní historii do souvislostí s důležitými a všeobecně známými světovými dějinami. Program obsáhne období od doby želené do raného středověku.

Realizace se odehrává ve škole. Edukátor připomene význam celého projektu a připomene minulé téma (význam jednotlivých materiálů v době pravěku, časovou osu a důležité archeologické nálezy). Edukátor dále seznámí žáky s nejdůležitějšími pravěkými a ranně středověkými etniky, které obývaly oblast Evropy. Dále se zaměří především na tři významná etnika, která souvisí i s českými (i regionálními dějinami) – Keltové, Germáni a Slované.

Kognitivní výukový cíl: Žák zná nejdůležitější pravěká etnika, která ovlivnila vývoj našeho regionu. Žák zná důležité Keltské vynálezy a oppida. Žák zhodnotí přínos Slovanů pro oblast střední Evropy.

Afektivní výukový cíl: Žák získává povědomí o existenci regionálních archeologických nalezišť a jednotlivých etnik, které ovlivnili kulturní vývoj střední oblast (tj. i našeho regionu). Žák si uvědomuje důležitost civilizačního pokroku, které souvisí s praktickým využitím jednotlivých vynálezů.

Metody

Motivační úvod – práce s textem, komentované čtení (metody slovní), skupinová a kooperativní

Práce s obrazem a kopiemi (metoda názorově-demonstrační)

Vyprávění

Výklad

Diskuse (metody aktivizující)

Závěrečné shrnutí s opakování

Přílohy:

Textové podklady Téma č. 2 Téma č. 2 Keltové – Germáni – Slované

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_priloha_TB_1_pravek_tema_2.pdf

Žákovský sešit pro 6. třídu Téma č. 2 Téma č. 2 Keltové – Germáni – Slované

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_2.pdf

Přílohy pro 6. třídu Karty pravěk – etnika

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_etnika_karty.pdf

Přílohy pro 6. třídu Keltské artefakty

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_karty_artefakty_keltske.pdf

Pomůcky:

Projektor a tablety s aplikací ChatterPix:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.duckduckmoosedesign.cpkids&hl=cs&gl=US>

Úvodní motivační část + dialogický pretest 15 min.	Milý žáku, nyní se podíváme na některé etnika, která obývala evropský prostor a zároveň oblast naší české kotliny. Budeme si vyprávět především o Keltech, Germánech a Slovanech. Dozvíš se, v čem tato etnika vynikala a co všechno již uměla, těšíš se? Já ano. 1) Edukátora vypráví o jednotlivých etnicích. Informace jsou dostupné zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_priloha_TB_1_pravek_tema_2.pdf A dále zadává žákům úkol, aby si vypsali jednu zajímavou informaci, kterou si zapamatovali k: Slované Germáni Keltové Frankové Hunové Ostrogóti Arabové Venetové (Veneti) https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_2.pdf
Práce s nápisy etnik	Edukátor poté na zem ve třídě umístí cedulky s nápisy jednotlivých etnik. Viz přílohu zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_etnika_karty.pdf Edukátor zadává: Vyberte z připravených možností (tabulky s nápisy) ty etnika, která žila na našem území a seřadte je chronologicky. Edukátor dále zadává: Určete, zda všechna etnika patří do pravěku či středověku.

Keltové 30 min.	Edukátor použít motivační video: Video dostupné na: https://www.ceskatelevize.cz/porady/10177109865-dejiny-udatneho-ceskeho-naroda/208552116230005-keltska-kouzla/video/ Z videa mohou žáci zjistit základní informace, které potom doplňují do přiděleného textu. 1) Edukátor dále rozdělí žáky do skupin po 3-4 žácích a každé skupině přidělí text o Keltech. Skupina doplní pojmy, které chybí v přiděleném textu, viz https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_priloha_TB_1_p_ravek_tema_2.pdf Dále edukátor promítá obrázky a zadává: 2) Z promítaných obrázků vyber vhodné ke Keltům. Dále pak z ukazovaných kopií artefaktů vyber ty, které patří ke Keltům. 3) Práce s hlavou druida. Edukátor zadává: Vystřihni si hlavu druida – viz https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_hlava_druida.pdf a okolo dokreslí: např. typický keltský artefakt: Švartnový náramek, Žluté korálky s očky, Grafitová keramika, Laténská spona, Torques (nákrčník), Zámek a klíč nebo výjev ze života Keltů. Edukátor zadává 4) Vyfoť svoji koláž a za pomoci aplikace ChatterPix „rozmluv“ hlavu druida. Přesné zadání: Vymysli vhodný komentář ke svému druidovi, tak abys ostatním sdělil maximum informací, které ses o Keltech dozvěděl během celého výukového programu.
ávěr – opakování, fixace	Fixace nových informací. Dokážete vyjmenovat některá etnika žijící na našem území? Co vás nejvíce zaujalo? Vyjmenujte tři základní informace, které pro vás dnes byly nové.

3.2 Tematický blok č. 2 Středověk pro 7. ročníky – 8 hodin

3.2.1 Téma č. 1 Počátky Plzně – 2 vyučovací hodiny a téma 3.2.2 Téma č. 2 Od Přemyslovců k zámořským objevům – 2 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Realizace se odehrává ve škole. Žáci i učitelé jsou seznámeni s celým projektem – jsou seznámeni především s cílem projektu, rozvojem klíčových kompetencí u žáků, časovou realizací projektu a se všemi partnery, kteří na projektu participují – Západočeské muzeum, Západočeská univerzita. Celý projekt vzniká v rámci Budování kapacit pro rozvoj škol II, MŠMT. Edukátor se představí a zjišťuje, jaké je povědomí (u žáků) o období středověku obecně. Edukátor především zjišťuje, jaké povědomí žáci mají o životě obyčejných lidí ve středověku. Dále edukátor zjišťuje, jaké mají žáci povědomí o vývoji v období středověku ve svém regionu. Edukátor zjišťuje také orientaci žáků na časové ose.

Kognitivní výukový cíl: Žák správně řadí jednotlivé události na časovou osu. Žák se orientuje ve vývoji v období středověku ve svém regionu. Žák zná důležité regionální středověké památky.

Afektivní výukový cíl: Žák si uvědomuje důležitost podnebí a počasí pro fungování společnosti. Důsledky změn počasí dokáže dát do kontextu dnešní doby a odhalit hrozby, které s tímto souvisejí. Žák si uvědomuje odlišný způsob života ve středověku od současnosti a je na základě historického příkladu veden ke skromnosti a k tomu aby si vážil svých současných možností rozvoje.

Přílohy:

Tematický_blok_2_Středověk_pro_7.roč._Téma_č.1_Počátky_Plzně

Tematický_blok_2_Středověk_pro_7.roč._Téma_č.1_texty_ke_kolážím

Tematický_blok_2_Středověk_pro_7.roč._Téma_č.1_artefakty

Od Přemyslovců k zámořským objevům - prezentace

Žákovský sešit pro 7. třídu

Metody

Motivační úvod – práce s textem, komentované čtení (metody slovní), skupinová a kooperativní

Práce s obrazem a kopiemi (metoda názorově-demonstrační)

Vyprávění

Výklad

Diskuse (metody aktivizující)

Závěrečné shrnutí s opakování

Pomůcky

Projektor + animované filmy vč. textových podkladů, muzejní kufr s artefakty, čtvrtky A3, nůžky, lepidla.

3.2.1 Téma č. 1 Počátky Plzně – 2 vyučovací hodiny

Úvodní motivační část + dialogický pretest 10 min.	Začínáme společný projekt, kde se dozvíte o tom, jak lidé žili v minulosti zde v okolí našeho města Plzně. Některé věci si přímo vyzkoušíte či si je budete moci na vlastní oči prohlédnout, vzít do ruky. Nebudeme se totiž učit jen ve škole, ale také navštívíme muzeum (případně regionální památku). 1) Edukátor zjišťuje, co všechno si žáci vybaví při pojmu středověk. A ptá se: Co všechno tě napadne, když se řekne středověk. Edukátor dále zadává: Jak dlouho trval středověk? Znáš nějaké významné středověké stavby v našem okolí? Jakým způsobem se dozvídáme o středověkých událostech?
Práce s papírovou animací	2) Pojdme si nyní povědět o založení staré Plzně. Edukátor má k dispozici textové podklady zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_animace_texty.pdf Na jejich základě vypráví žákům příběh o založení města a komentuje jednotlivé animace, které jsou zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_animace_kniha.pdf
Koláž	Edukátor nejprve vypráví o jednotlivých tématech: Vše podstatné se dozví zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_kolaz_texty.pdf Poté zadá úkol pro dvojice. Každá dvojice vytvoří koláž, která se bude skládat z důležitých informací o daném tématu obrázků a malby. Obrázky zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_kolaz_ilustrace.pdf 1. Krajina ve středověku2. Kronikáři3. Středověký obchod4. Hradská soustava a významné přemyslovské hradiště na západě českého království5. Zakládání měst (vznik Nové Plzně)

Práce s dobovými artefakty 15 min	Edukátor připraví muzejní kufr s artefakty – ostruha, pergamen, kostěný hřeben, dlaždice vysehradského typu. Fotografie artefaktů zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_repliky_karty.pdf Edukátor postupně ukazuje jednotlivé předměty, nejprve se ptá žáků, jak se jednotlivé artefakty jmenují, k čemu sloužily. Žáci si pak mohou artefakty vzít do ruky a prohlédnout si je. Žák si také doplňuje názvy artefaktů pod fotografie artefaktů a jednou větou popíše, k čemu daný artefakt sloužil v ŽL. Detailní popis artefaktů naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_repliky_texty.pdf
Reflexe 5 min	Žák jednoduše definuje či vysvětlí souvislost následujících pojmů, které přímo souvisí s historickým vývoje středověké Plzně. – hradiště, Přemyslovci, Chotěšovský klášter, Přemysl Otakar II. a Václav II.

3.2.2 Téma č. 2 Od Přemyslovců k zámořským objevům – 2 vyučovací hodiny

Úvodní motivační část + dialogický pretest 10 min.	1) Edukátor nejprve zjišťuje, jak si žáci představují život ve středověku? Může uvést jednoduché otázky. Jak dlouho se lidé dožívali? Co všechno jedli? Kde žili? Jaké bylo počasí? Pak edukátor využije připravenou prezentaci: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_2_prezentace.pdf Detailní popis k prezentaci získá edukátor zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_2_text_k_prezentaci.pdf

	Edukátor se během prezentace může ptát pomocí návodných otázek z výše uvedeného popisu nebo může na konci využít souhrnných otázek ze ŽL pro 7. třídu. Kdy a jakou událostí začíná středověk? (476) Kdy a jakou událostí středověk končí? (1492) Věděl bys na jaké další období můžeme středověk rozdělit? (raný, vrcholný, pozdní) Věděl bys, co zásadním způsobem během středověku ovlivňovalo společnost? Co především způsobilo několik obrovských hladomorů? (počasi) Během vrcholného středověku se musela budovat nová sídla, jak se tomuto procesu říká? (kolonizace) Kdo to byl lokátor? (organizátor zakládání nové vesnice) Kdo to byl rychtář? (představeným městské či vesnické obce – něco jako dnes starosta) Které hradiště bylo nejbližší dnešní Plzni? (Hradiště Plzeň, dnešní Starý Plzenec) Jaká významná stavba v románském slohu se nachází v nejbližším okolí? (Rotunda sv. Petra a Pavla ve Starém Plzenci) Jaké znáte hrady? Napiš alespoň 5. Jaké umělecké slohy se rozvíjely? (románský sloh, gotika, renesance) Znáš nějakou katedrálu? Jmenuj alespoň 3. Pro koho byla vyhrazena purpurová barva? (krále, šlechtu) Co je to tunika? (Dlouhá košile převázána opaskem) V čem lidé spali? (spali na zemi) Podle čeho mohli jednoduše poznat kdo je bohatý a kdo chudý? (podle oblečení) Vyber, co by sis mohl vzít k jídlu na středověké hostině? (správné zakroužkuj): <i>Maso, chléb, kávu, čaj, lívance se skořicí, sušené ovoce, zelí, cibuli, rajče, topinku, bramborovou kaši, popkorn.</i> Kde se razil pražský groš? (Kutná Hora) Jak bys charakterizoval válečná tažení ve středověku? (nejprve drobné šarvátky, potom teprve armády) Po čem toužil obyčejný člověk ve středověku? (dostatek jídla, zdraví a zdravé děti)

Starý jazyk	Edukátor zadává podle ŽL. Žáci se pokusí přeložit následující věty: Starý jazyk Ni sč s kým o tom potáza U ni v čem takobém Mněť jest s tohoto světa sníti Co mi učiníti s tobú? Jest pokoren a krotek On leží zbitú hlavú
Příjmení a erb	Edukátor uvádí: Lidé ve středověku nepoužívali příjmení, měli jen jméno. Aby se od sebe odlišili, přidávali si jméno po otci. Např. Karel, syn Janův. Nebo použili jméno místa, odkud pocházeli, Jan Roháč z Dubé. Nebo přidali zaměstnání... Edukátor se ptá: Znáš nějaká současná příjmení, která to dokazují? Vymysli alespoň 3. Edukátor dále zadává: Víš, co to jsou heraldické znaky? To jsou různé znaky a symboly, které měly a stále mají šlechtické rody ve svém erbu. Jak by vypadal tvůj erb, kdybys byl středověkým šlechtice. Navrhni jej a nakresli. Aby to nebylo tak těžké, zde máš nějaké indicie, které při tvorbě erbu můžeš použít.
Zakládání středověkého města	Edukátor zadává: Poté, co jsi viděl, jak bylo zakládáno středověké město, a podle zásad, které ses dozvěděl z animovaného filmu https://youtu.be/Ai86xf1KM5g Navrhni svoje středověké město, nakresli jej na papír A3 – viz https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_2_text_stredoveke_mesto.pdf

Reflexe 5 min	Žák jednoduše definuje či vysvětlí vliv přírodních podmínek na život ve středověku. Žák si pamatuje alespoň pět základních informací, které se dozvěděl o životních podmínkách a každodenním životě společnosti ve středověku.

4 Příloha č. 1 – Soubor materiálů pro realizaci programu

Materiály pro 6. třídu:

Žákovský list – téma 1 – Kámen, bronz, železo

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_1.pdf

Karty – pravěk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_karty_pravek.pdf

Žákovský list – téma 2 – Keltové, Germáni, Slované

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_2.pdf

Karty – etnika

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_etnika_karty.pdf

Karty – keltské artefakty

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_karty_artefakty_keltske.pdf

Hlava druida

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_hlava_druida.pdf

Materiály pro 7. třídu:

Žákovský sešit – téma 1 – Počátky Plzně

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_zakovsky_list_TB_2_tema_1.pdf

Koláž – ilustrace

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_kolaz_ilustrace.pdf

Repliky – karty

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_repliky_karty.pdf

Žákovský sešit – téma 2 – Od Přemyslovců k zámořským objevům

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_zakovsky_list_TB_2_tema_2.pdf

Prezentace – téma 2

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_2_prezentace.pdf

5 Příloha č. 2 – Soubor metodických materiálů

Metodické materiály pro 6. třídu:

Metodická příloha – téma 1 – Kámen, bronz, železo

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_priloha_TB_1_pravek_tema_1.pdf

Metodická příloha – téma 2 – Keltové, Germáni, Slované

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/6_trida_priloha_TB_1_pravek_tema_2.pdf

Metodické materiály pro 7. třídu:

Animace – kniha

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_animace_kniha.pdf

Animace – texty

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_animace_texty.pdf

Koláž – texty

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_kolaz_texty.pdf

Repliky – texty

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_1_repliky_texty.pdf

Animace – Vznik nové Plzně

<https://youtu.be/Ai86xf1KM5g>

Text k prezentaci – téma 2

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_2_text_k_prezentaci.pdf

Text k úkolu – Založ středověké město

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/7_trida_priloha_TB_2_tema_2_text_stredoveke_mesto.pdf

6 Příloha č. 3 – Závěrečná zpráva o ověření programu v praxi

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/zprava_overeni_muzejni_akademie_II.pdf

